

Bruselj, 26.4.2017
SWD(2017) 200 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Pregled socialnih kazalnikov

Spremni dokument

**K SPOROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic

{COM(2017) 250 final}
{SWD(2017) 201 final}
{SWD(2017) 206 final}

Bolj socialna in poštena Evropa je ključna prednostna naloga Evropske komisije. Evropski steber socialnih pravic naj bi služil kot vodilo v postopku obnovljene socialno-ekonomske konvergence in kot gonilo za reforme na nacionalni ravni. Podprt je s pregledom ključnih kazalnikov, s katerimi se meri uspešnost na področju zaposlovanja in socialnih zadev v sodelujočih državah članicah. To orodje za spremljanje omogoča tudi primerjalno analizo uspešnih rezultatov za zagotovitev splošnih izboljšav.

Pregled se uporablja kot referenčni okvir za oprijemljivo, celostno in objektivno spremljanje „družbenega napredka“ ter je državljanom enostavno dostopen in razumljiv. Hitro zaznava najpomembnejše zaposlitvene in socialne izzive za države članice, EU in evroobmočje ter dosežen napredek. Za namene tega pregleda je „družbeni napredek“ opredeljen kot zmogljivost za izboljšanje in ohranjanje blaginje ter priložnosti z ustvarjanjem pogojev, ki ljudem omogočajo, da izkoristijo ves svoj potencial in zadovoljijo svoje osnovne potrebe.

Ta opredelitev se nanaša na tri širše razsežnosti družbenega napredka: (1) enake možnosti in dostop do trga dela, (2) dinamični trgi dela in poštene delovne razmere ter (3) javna podpora / socialna zaščita in vključenost.

- 1) Razsežnost „**enake možnosti in dostop do trga dela**“ zajema vidike pravičnosti na področjih izobraževanja, znanja in spretnosti ter vseživljenjskega učenja, položaja žensk in moških, neenakosti in družbene mobilnosti, življenjskih razmer ter mladine.
- 2) Razsežnost „**dinamični trgi dela in poštene delovne razmere**“ obravnava vprašanje, ali so trgi dela dovolj učinkoviti in odprti, da lahko pomagajo pri premestitvah in iskanju zaposlitve v konkurenčnem gospodarstvu. Kazalniki na tem področju zajemajo delovanje trgov dela, podporo za zaposlovanje in prehode ter poštenost glede delovnih razmer in plač.
- 3) Razsežnost „**javna podpora / socialna zaščita in vključenost**“ zajema pravične rezultate s pomočjo javnih ukrepov in/ali socialne zaščite. Ta sklop kazalnikov pokriva zlasti opravljanje storitev in varnostne socialne mreže.

S pregledom se primerja uspešnost vseh držav članic EU glede na povprečje v EU in evroobmočju. Poleg tega bo vsaj za nekatere elemente možno primerjati uspešnost EU in drugih mednarodnih akterjev. Takšna primerjava lahko služi kot empirična podlaga za obnovljene postopke vzajemnega učenja iz dobrih praks. Pregled bo prav tako omogočil vizualizacijo dolgoročnih trendov. Če je mogoče in ustrezno, so kazalniki razčlenjeni glede na starost, spol in/ali izobrazbo.

Za merjenje družbenega napredka je bilo izbranih 12 področij, povezanih z eno od treh navedenih razsežnosti. Kazalniki, predlagani za ta področja, so določeni v Prilogi in temeljijo na obstoječih kvantitativnih podatkih Eurostata (pridobljenih zlasti iz statistike Evropske unije o dohodkih in življenjskih pogojih (EU-SILC), ankete o strukturi plač, ki se izvede vsaka štiri leta in se kombinira z letnimi nacionalnimi ocenami, ter ankete o delovni sili) in OECD.

Evropski semester, letni cikel usklajevanja ekonomskih politik, je pomembno sredstvo za podrobno spremljanje razvoja na ravni EU in držav članic in zajema različna področja, ki jih obravnava evropski steber socialnih pravic. Zato se bo z ustreznimi odbori Sveta razpravljalo o možnosti, da bi se pregled kazalnikov začel uporabljati v okviru evropskega semestra in vključil v letno skupno poročilo o zaposlovanju, ki je objavljeno vsako jesen skupaj z letnim pregledom rasti. Pri tem bi se prvi kazalniki za vsako področje (v odebeljenem tisku)

uporabljali kot glavni kazalniki pregleda, vključenega v skupno poročilo o zaposlovanju, medtem ko bi se drugi, sekundarni kazalniki, po potrebi vključili v besedilo skupnega poročila o zaposlovanju. Glede na vse večji pomen zaposlitvenih in socialnih vidikov v evropskem semestru v zadnjih letih bo pregled omogočil večje upoštevanje teh izzivov v okviru evropskega semestra ter v okviru priporočil za evroobmočje in posamezne države, ki iz njega izhajajo in ki lahko obravnavajo in spodbujajo ustrezne usmerjene reforme glede na nacionalne posebnosti. Prav tako bi se lahko uporabil kot referenčna točka za prizadevanja o socialni razsežnosti evroobmočja.

Priloga – Pregled socialnih kazalnikov: glavni in sekundarni kazalniki

Enake možnosti in dostop do trga dela	
Izobraževanje, znanje in spretnosti ter vseživljenjsko učenje	<p>1. Mladi, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje (delež oseb med 18. in 24. letom, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, po spolu) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Udeležba odraslih v učenju</i> (vseživljenjsko učenje – % oseb med 25. in 64. letom, vključenih v izobraževanje in usposabljanje, po spolu) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Slabši uspeh v izobraževanju (rezultati raziskave PISA za slabe rezultate pri matematiki – petnajstletniki)</i> <i>OECD</i></p>
	<p><i>Stopnja doseganja terciarne izobrazbe v starostni skupini od 30 do 34 let</i> (stopnja doseganja terciarne izobrazbe – odstotek oseb med 30. in 34. letom s končano terciarno izobrazbo, po spolu) <i>Eurostat</i></p>
Enakost spolov na trgu dela	<p>2. Razlike pri zaposlovanju moških in žensk (razlike med spoloma pri stopnji zaposlenosti) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Razlike med spoloma pri zaposlenosti s krajšim delovnim časom</i> (razlike med spoloma pri zaposlenosti s krajšim delovnim časom, glede na skupno zaposlenost) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Razlika v plačilu med spoloma v neobdelani obliki</i> (neprilagojena razlika v plačilu med spoloma na uro, v %) <i>Eurostat</i></p>
Neenakost in mobilnost navzgor	<p>3. Dohodkovna neenakost (merjena kot razmerje kvintilnih razredov – S80/S20) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Razlike v uspešnosti glede na socialno-ekonomski status študentov (vpliv socialno-ekonomskega in kulturnega statusa na rezultate raziskave PISA)</i> <i>OECD</i></p>
Življenjske razmere in revščina	<p>4. Stopnja tveganja revščine ali socialne izključenosti (% celotnega prebivalstva, ki mu grozi revščina ali socialna izključenost, po spolu) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Stopnja tveganja revščine</i> (% celotnega prebivalstva, ki mu grozi revščina, po spolu) <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Stopnja hudega materialnega pomanjkanja</i> (% celotnega prebivalstva, ki trpi hudo materialno pomanjkanje, po spolu) <i>Eurostat</i></p>

	<p><i>Osebe, ki živijo v gospodinjstvih z zelo nizko intenzivnostjo dela (% prebivalstva, starega največ 60 let, ki živi v gospodinjstvih z zelo nizko intenzivnostjo dela, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Stopnja hude stanovanjske prikrajšanosti (% celotnega prebivalstva, ki živi v prenaseljenih stanovanjih in trpi stanovanjsko prikrajšanost, glede na stanovanjsko razmerje)</i> <i>Eurostat</i></p>
Mladi	<p>5. Mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, starostna skupina od 15 do 24 let <i>(stopnja NEET, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p>
Dinamični trgi dela in poštene delovne razmere	
Struktura delovne sile	<p>6. Stopnja zaposlenosti <i>(20–64 let, po spolu, starosti in izobrazbi)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p>7. Stopnja brezposelnosti <i>(15–74 let, po spolu, starosti in izobrazbi)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Stopnja delovne aktivnosti</i> <i>(15–64 let, po spolu in starosti)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Stopnja brezposelnosti mladih</i> <i>(15–24 let, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Delež dolgotrajne brezposelnosti</i> <i>(glede na celotno delovno aktivno prebivalstvo, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p>8. Ukrepi za aktiviranje – udeleženci v politikah trga dela na 100 oseb, ki želijo delati (skupaj) <i>Eurostat</i></p>
Dinamika trga dela	<p><i>Trenutna zaposlenost glede na trajanje zaposlitve</i> <i>(odstotek trenutno zaposlenega prebivalstva glede na trajanje zaposlitve (eno leto ali manj, 1–2 leti, 2–5 let, več kot 5 let))</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p><i>Stopnje prehajanja iz začasne v stalno zaposlitev (3-letno povprečje)</i> <i>(% prebivalstva, starega najmanj 18 let, katerega zaposlitveni status se je spremenil iz začasnega prejšnje leto v stalnega v tekočem letu, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p>
	<p>9. Realni prilagojeni bruto razpoložljivi dohodek gospodinjstev na osebo (v standardu kupne moči: indeks 2008 = 100) <i>Eurostat</i></p>
Dohodki, vključno v povezavi z zaposlitvijo	

	<p>10. Sredstva za zaposlene za uro dela <i>Lastni izračuni na podlagi podatkov Eurostata</i></p> <p><i>Stopnja tveganja revščine zaposlenih</i> <i>(% zaposlenega prebivalstva, starega najmanj 18 let, ki mu grozi revščina, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p>
Javna podpora / socialna zaščita in vključenost	
Učinek javnih politik na zmanjševanje revščine	<p>11. Učinek socialnih transferjev (razen pokojnin) na zmanjševanje revščine <i>(razlika v celotnem prebivalstvu med deležem ljudi, ki jim grozi revščina, pred in po socialnih transferjih, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Javnofinančni odhodki, po funkciji</i> <i>(javnofinančni odhodki kot % BDP, po funkciji (socialna zaščita, zdravje in izobraževanje))</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Skupno nadomestitveno razmerje za pokojnine</i> <i>(razmerje mediane posameznih bruto pokojnin v starostni skupini od 65 do 74 let glede na mediano posameznega bruto dohodka v starostni skupini od 50 do 59 let)</i> <i>Eurostat</i></p>
Predšolsko varstvo	<p>12. Otroci, mlajši od 3 let, v formalnem otroškem varstvu <i>(Otroci v formalnem otroškem varstvu (delež otrok v enaki starostni skupini – od 0 do 3 let))</i> <i>Eurostat</i></p>
Zdravstveno varstvo	<p>13. Neizpolnjene potrebe po zdravstveni oskrbi (po lastnem poročanju) (EU SILC) <i>(% celotnega prebivalstva, ki je poročal o neizpolnjeni potrebi po zdravstveni oskrbi, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Leta zdravega življenja (pri starosti 65 let)</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Neposredni izdatki za zdravstveno varstvo</i> <i>Eurostat</i></p>
Digitalni dostop	<p>14. Raven digitalne pismenosti posameznikov <i>(delež prebivalstva z osnovno ali višjo splošno digitalno pismenostjo, po spolu)</i> <i>Eurostat</i></p> <p><i>Vidik povezljivosti v okviru indeksa digitalnega gospodarstva in družbe (DESI): nove fiksne širokopasovne povezave (33 %), nove mobilne širokopasovne povezave (22 %), hitrost (33 %) in cenovna dostopnost (11 %)</i> <i>Pregled stanja na digitalnem področju</i></p>